

УДК 78.03
ББК 85.31
С30

Рецензенти:
доктор мистецтвознавства, професор
А.І.Муха
доктор педагогічних наук, професор
Г.М.Падалка

Довідник містить понад 500 статей, в яких подано стислі відомості про життя та творчий доробок українських баяністів, акордеоністів і гармоністів, включаючи і тих митців, які працювали та працюють поза межами України.

Крім того, він вміщує перелік: міжнародних і національних конкурсів, що проведені в Україні за роки її незалежності, та зарубіжних міжнародних конкурсів, в яких брали участь українські виконавці на зламі ХХ–ХХІ століть; нотних видань українських композиторів та редакторів-упорядників; основних наукових та методичних праць українських авторів.

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва*

ПЕРЕДМОВА

В природі зустрічаються не тільки обдаровані особистості, бувають і щасливо обдаровані народи. Один такий народ я бачив.

Народ-музикант — це українці.

П.І. Чайковський

Запропонований довідник є першою спробою максимально стисло систематизувати інформацію про мистецтво баяністів, акордеоністів і гармоністів України та української діаспори на зламі ХХ—ХХІ століть. В ньому досить об'ємно представлені біографічні довідки діючих виконавців, композиторів, науковців, педагогів сьогодення та діячів, котрі вже пішли з життя, але зробили вагомий внесок у становлення та розбудову вітчизняного баянно-акордеонного мистецтва.

Крім довідок біографічного характеру, на сторінках довідника читач знайде також інформацію про досягнення митців-співвітчизників на творчій, науковій та навчально-методичній нивах, про конкурсний рух в сучасній Україні та поза її межами, про звершення у музично-видавничій справі за роки незалежності нашої держави.

Подаючи персональні біографічні довідки, автор свідомо відмовляється від суб'єктивних оціночних характеристик на зразок: великий, видатний, неперевершений і т.п., пам'ятаючи, поперше, мудрі слова Б.Шоу про те, що «...велич і значимість будь-якого митця має право визначати тільки ЧАС»¹, а, по-друге, знаючи, що по-

дібні видання повинні мати суто інформаційне призначення.

На жаль, сумнозвісний обмежений (з відомих причин) обсяг сучасних професійних видань змусив автора вилучити з першого розділу довідника перелік наданих митцями персональних подяк, грамот та нагород, що мають місцеве та регіональне значення, зберігши на сторінках видання лише перелік персональних мистецьких відзнак, почесних і педагогічних звань та наукових ступенів державного рівня.

Автор висловлює щирю подяку численним колегам-співвітчизникам як в Україні, так і поза її межами за допомогу у підготовці пропонованого видання. Слова особливої вдячності адресуємо, зокрема, В.Власову, В.Бесфамільнову, В.Воеводіну, А.Гайденку, С.Грінченку, А.Селентію та П.Серотюку.

Допускаємо, що цей довідник має певні недоліки форматного та інформаційно-змістовного характеру. Перш за все, це стосується окремих «пустот», які виникли (переважно з об'єктивних причин) у розділі біографічних довідок та в матеріалах, що віддзеркалюють наслідки деяких всеукраїнських конкурсів.

Саме тому звертаємося до шановних колег-читачів із проханням надсилати свої відгуки, зауваження та конструктивні пропозиції на адресу видавництва «Навчальна книга — Богдан» з метою їх урахування в подальших доповнених перевиданнях.

---

¹ В аналогічному ключі чудово висловився з цього приводу наш прекрасний поет-співвітчизник В.Коротич: «Не треба спішити самому залізати на пустий п'єдестал (а такі випадки, на жаль, в українській акордеоністиці далеко не поодинокі — А.С.) і вперто стояти там, приймаючи різні величні пози».

A

Абраменко Ю. В.
Авдієвський А. Т.
Аверін В. В.
Алексеев І. Д.
Алжнев Ю. Б.
Альошина З. Г.
Андрієвська Р. С.
Андрійчук П. О.
Андренко Д. Я.
Андрущенко І. Д.
Антоненко О. М.
Артеменко В. П.
Афанасьєв Ю. Л.

АБРАМЕНКО Юрій Володи-мирович (07.11.1949, м. Дергачі Харківської обл.) — баяніст, педагог.

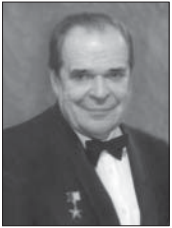
Закінчив Харківське музичне училище (1968, клас В.Я. Подгорного), ХДІМ (1973, клас В. Я. Подгорного), асистентуру-стажування

ММПІ ім. Гнесіних (1977, творчий керівник Ю.Т. Акімов).

1974—1978 рр. — викладач ХДІМ, від 1978 р. — соліст Мурманської (Росія) обласної філармонії, викладач Мурманського музичного училища.

Лауреат Міжнародного конкурсу “Фогтландські дні музики” (1969, Німеччина, м. Клінгенталь, III премія).

Із сольними концертами та у складі артистичних груп гастролював у Швейцарії, Норвегії, Фінляндії та інших європейських країнах.

АВДІЄВСЬКИЙ Анатолій Тимофійович (16.08.1933, с. Федварі, тепер с. Підлісне Кіровоградської обл.) — хоровий диригент, музично-громадський діяч. Герой України (2003), народний артист України (1975) та СРСР (1983), лауреат Державної

премії СРСР (1978) та Національної премії ім. Т. Г. Шевченка (1968), професор, академік АПН та АМУ, Голова НВМС (1990), Президент Національного Музичного Комітету України, Міжнародної музичної Ради ЮНЕСКО (1995).

Закінчив два курси Одеського музичного училища та класу акордеона і баяна (1954), Одеську консерваторію з фаху “хорове диригування” (1958, клас К. К. Пігрова).

Фундатор та художній керівник Поліського ансамблю пісні і танцю “Льонок” (1958—1963 рр. м.Житомир), 1963—1966 рр. — художній керівник і головний диригент Черкаського українського народного хору, від 1966 р. — Генеральний директор, художній керівник і головний диригент Державного українського народного хору ім. Г. Верьовки (тепер Національний заслужений академічний український народний хор ім. Г. Верьовки).

1971—1976 рр. — викладач Київської консерваторії, 1977—1980 рр. — викладач Київського інституту культури, з 1980 р. — старший викладач, доцент (1982), професор (1986), завкафедри методики музичного виховання та хорового диригування музично-педагогічного

факультету Київського педагогічного інституту. Від 2003 р. — проректор-директор Інституту мистецтв НПУ ім. М. П. Драгоманова.

Президент та голова журі численних національних та міжнародних конкурсів (включаючи і Міжнародний конкурс баяністів та акордеоністів “Кубок Кривбасу”).

Має багаточисельні фондові записи, грамплатівки, компакт-диски. Концертно-гастрольна географія митця охоплює численні країни Європи, Азії та Америки.

Автор багатьох оригінальних хорових творів та обробок народних пісень.

Укладач навчальних програм та методичних розробок.

Лит.: Гордійчук М. Анатолій Авдієвський// Фольклор і фольклористика: авторська збірка статей, К., 1979; Стельмашенко О. Високе мистецтво// Музика, 1977, № 5; Головащенко М. Його стихія — хор і пісня//Культура і життя, 1993, 14 серпня; Афоніна А. До пісні вірна любов//Музика, 1993, № 5; Чебрецеве диво. Упорядники П. Заїка, В. Токарчук, К., 1998.

АВЕРІН Валерій Володимирович (15.07.1952 м. Макіївка Донецької обл.) — баяніст, педагог. Член НВМС.

Закінчив Макіївську ДМШ (1969), Артемівське музичне училище (1972, клас В. І. Павленка), Донецький музично-

педагогічний інститут (1977, клас В.В. Воєводіна), асистенту-стажування при Горьківській (Росія) консерваторії (1985, клас В.І. Голубничого).

Від 1977 р. — викладач, старший викладач (1982), доцент (1990), професор (2004) Донецької музичної академії.

За роки педагогічної діяльності виховав біля 70 фахівців, серед яких — лауреат міжнародного конкурсу М. Кір’язів.

Автор методичних розробок, перекладень, статей та рецензій.

АЛЕКСЄЄВ Іван Дмитрович (22.10.1923, Росія, с. Хутірське Троїцької округи Челябінської обл. — 02.07.1992, м. Київ) — баяніст, педагог. Кандидат мистецтвознавства (1954), заслужений працівник культури України (1979).

Навчався в Уральському індустріальному інституті (1940—1941), Кіров-

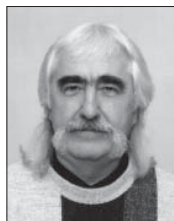
ському військовому училищі (1941–1942), закінчив Київську консерваторію (1949), аспірантуру (1953), науковий керівник М. М. Геліса).

Від 1951 р. — викладач, доцент (1962), професор (1979) Київської консерваторії.

Серед випускників класу — заслужений артист України, лауреат міжнародних конкурсів В. Пірог, заслужена артистка України, лауреат республіканського конкурсу В. Скляр, дипломант міжнародного конкурсу В. Коротенко, артист ансамблю “Рідні наспіви” О. Іванов та ін.

Навчально-методичні праці: Методика викладання гри на баяні (К., 1957; М., 1961).

Лім.: Давидов М. А. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва, К., 1998; Басурманов А. П. Баянное и аккордеонное искусство, М., 2003; Клебанская А. Подвиг//Музыкальная жизнь, 1975, № 3; Світло//“Земні зорі”, К., 1978; Така музична історія//Григор’єв К. Не могли інакше, К., 1983.

АЛЖНЄВ Юрій Борисович

(24.08.1949, Азербайджанська РСР, м. Кіровобад (тепер м. Гянджа) — композитор, диригент, баяніст. Заслужений діяч мистецтв України (1995), лауреат муніципальної премії ім. І. Слатіна (1997), лауреат Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка (митрополита Іларіона), член НСКУ (1980), НВМС (1995).

Закінчив курси керівників художньої самодіяльності при Харківському обласному будинку народної творчості (1967, клас баяна Л.М. Горенка), Харківський інститут культури (1977, клас баяна А. П. Гайдєнка), ХДІМ (1981, клас композиції В.М. Золотухіна).

1970 р. — художній керівник сільсько-го будинку культури с. Перша Старовірівка Нововодолазького р-ну Харківської обл., 1970–1972 рр. — служба в лавах Радянської армії, 1973–1974 рр. — концертмейстер ансамблю народного танцю Палацу культури будівельників (м. Харків), 1974–1976 рр. — концертмейстер Заслуженого ансамблю танцю “Квітка” Палацу культури Харківського електро-механічного заводу, 1976–1991 рр. — концертмейстер Харківського академічного російського драматичного театру ім. О. Пушкіна, водночас — музичний керівник та диригент професійного оркестру народної музики ансамблю народного танцю “Буревісник”

(1980–1991). Від 1991 р. — старший викладач, доцент (1997), професор Харківського інституту (тепер університету) мистецтв, художній керівник, головний диригент та композитор Міського театру народної музики України “Обереги”.

Твори: симфонічна, хорова, камерно-інструментальна, вокальна музика, музика до хореографічних композицій та театральних вистав. Для баяна: Концертна п’єса для баяна у супроводі оркестру народних інструментів (1977); Інтермедо (1977); “Спомини”, фантазія на теми пісень Великої Вітчизняної війни (для дуєту, 1977, вид. Ю. Сердюк, 2004); Рондо-вальс (2004, вид. Ю. Сердюк, 2004).

Лім.: Редакционные беседы//Музыкальная академия, М., 1992, № 2.

АЛЬОШИНА Зінаїда Гнатівна (04.02.1948, м. Карлівка Полтавської обл.) — баяністка, педагог. Заслужена артистка Росії (1984).

Закінчила Київське музичне училище (1967, клас І.І. Журомського), Київську консерваторію (1972,

клас М.М. Геліса), асистентуру-стажування при Горьківській (Росія) консерваторії (1977, творчий керівник М. Я. Чайкін).

Від 1972 р. — викладач, старший викладач, доцент (1986), професор (1991) Уральської (Росія) консерваторії. На теперешній час — професор Ханти-Мансійського коледжу мистецтв та Ханти-Мансійського філіалу РАМ ім. Гнесіних.

Лауреат Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців на народних інструментах (1968, м. Київ, III премія) та Міжнародного конкурсу “Фогтландські дні музики” (1969, Німеччина, м. Клінгенталь, II премія).

Із сольними концертами гастролювала в багатьох республіках колишнього СРСР, у складі творчих груп мала гастролі в країнах ближнього та дальнього зарубіжжя.

Серед учнів — лауреати всеросійських та міжнародних конкурсів.

Автор баянних перекладень, транскрипцій та методичних розробок.

Лім: Бендерский Л. Г. Киевская школа воспитания исполнителя на народных инструментах: Из 50-летнего опыта кафедры Киевской консерватории. Екатеринбург, 1992; Басурманов А. П. Баянное и аккордеонное искусство, М., 2003.

АНДРІЄВСЬКА Рената Сергіївна (02.10.1928, м.Бахмач Чернігівської області — 28.06.2000, м.Київ) — баяністка, педагог.

Закінчила Одеське музичне училище (1950), Одеську консерваторію (1955). 1952—1964 рр. — викладач Одеської школи-десятирочки ім. П.С. Столярського, старший викладач Одеської консерваторії.

Серед учнів — О. Божкова та ін.

Автор низки методичних розробок.

АНДРІЙЧУК Петро Олександрович (17.01.1958, м. Борщів Тернопільської обл.) — баяніст, композитор, хоролий диригент, педагог. Заслужений працівник культури України (1992), член НЛУК, НСЖУ, НВМС.

Закінчив ДМШ м. Борщів (1974, клас І.М. Кучера), Тернопільське музичне училище (1977, клас Ю.В. Максема), Київську консерваторію (1982, клас М.І. Різоля).

1978—1992 рр. — концертмейстер, з 1992 р. — художній керівник та головний диригент Заслуженого народного ансамблю пісні і танцю України “Дарничанка”. Від 1989 р. — викладач, доцент (1996), професор (1999), завкафедри (2007), КНУКіМ.

З ансамблем “Дарничанка” гастролював у Польщі, Румунії, Югославії, Чехії, Франції, Словаччині, Великій Британії, Італії, Австрії. Колектив записав компакт-диск “Єднаймося, любя родину”.

Серед учнів — лауреати Міжнародного конкурсу “Premio di Montese” Г. Саїк, В. Якимчук, С. Дідок.

Автор оригінальних хороших творів, обробок укр. нар. п., багаточисельних статей у фахових виданнях та ЗМІ.

Музичний консультант телесеріалу “Роксолана”.

Редактор-упорядник низки друкованих збірників хорového та вокально-ансамблевого репертуару, в т. ч. “Співає “Дарничанка” (К., 2004).

Автор посібника “Співає народний хор” (К., 2004).

Лит.: Верховинець Г. Грані таланту//Профспілки України, 2002, № 2.

АНДРЕНКО Дмитро Якович (1929—1982) — баяніст, педагог.

Закінчив Харківське музичне училище (клас І.Г. Єгупова), Харківську консерваторію

(клас Л.М. Горенка, В.Я. Подгорного). 1956—1982 рр. — викладач Харківського музичного училища.

Серед численних випускників класу — заслужений діяч мистецтв України, лауреат Республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах, професор Харківської академії культури Т. Большакова (Рябініна) та ін.

АНДРУЩЕНКО Іван Дмитрович (14.12. 1942, с. Мала Дмитрівка Новопраського р-ну Кіровоградської обл.) — баяніст, педагог. Член НВМС. Закінчив ДМШ № 2 м. Кривого Рогу (1960, клас Г.А. Кулакова), Криворізьке музичне училище (1964,

клас Г.А. Кулакова), Львівську консерваторію (1972, клас М.Т. Корчинського).

1964—1972 рр. — викладач ДМШ № 9 м. Кривого Рогу, 1972—1999 рр. — викладач, старший викладач, доцент (1998) кафедри естетичного виховання факультету підготовки вчителів початкових класів, від 1999 р. — доцент кафедри теорії, історії музики та гри на музичних інструментах музично-педагогічного відділення факультету мистецтв Криворізького педагогічного університету.

У 1979 р. заснував і очолив народний самодіяльний ансамбль ложкарів “Суvenir”. Колектив є лауреатом II Всесоюзного фестивалю народної творчості, фестивалів “Срібні джерела”, учасником обласних та республіканських конкурсів, концертів телетурніру “Сонячні кларнети” і телепередачі “Народні таланти”.

Автор низки методичних розробок та посібника “Методика навчання ансамблевої гри на народних музичних інструментах”.

АНТОНЕНКО Олег Миколайович (03.12.1979, м. Суми) — баяніст.

Закінчив Сумське ДМШ № 3 (1995, клас О. Г. Палуна), Сумське музичне училище (1999, клас В.І. Восьмірова), НМАУ (2004), асистентуру-стажування (2007, творчий керівник М.А. Давидов).

Лауреат Міжнародних конкурсів: “Кубок Кривбасу” (1998, м. Кривий Ріг, I премія в юнацькій категорії); “Music World” (2002, Італія, м. Фівізано, Гран-прі); “Golden Accordion” (конкурс відеозаписів, 2003, США, м. Нью-Йорк, II премія). Має записи на компакт-дисках.

АРТЕМЕНКО Володимир Петрович (15.12.1947, м. Зугрес Донецької обл.) — баяніст, педагог. Член НВМС.

Закінчив ДМШ м. Северодонецька (1963, клас В.С. Асєєва), Харківське музичне училище (1967, клас В.Я. Подгорного), ХДІМ (1972, клас О. І. Назаренка).

Від 1972 р. — викладач, викладач-методист Харківського музичного училища. Заступник директора з виховної роботи та міжнародних зв'язків.

Учасник дуету баяністів із С. Дядечком.

Серед численних випускників класу — лауреат всеукраїнських конкурсів Ю. Чубаренко та ін.

Автор методичного посібника *“Методика аналізу музичних творів в класі з фаху”* (Харків, 2003).

АФАНАСЬЄВ Юрій Львович (09.05.1948, м. Ямпіль Вінницької обл.) — баяніст, науковець, педагог, поет. Доктор філософських наук, академік АН Вищої школи України.

Закінчив Вінницьке музичне училище (1967, клас Я.І. Воеводіна), музично-педагогічний факультет Луганського педагогічного інституту (1971, клас В.І. Воеводіна), аспірантуру при Київській консерваторії (1975, науковий керівник В.Ф. Передерій).

1975–1980 рр. — викладач Волгоградської (Росія) Вищої школи МВС СРСР, 1980–1987 рр. — викладач, доцент (1982), декан факультету культосвітньої роботи Рівненського інституту культури, 1987–1995 рр. — доцент, професор (1992), декан музично-педагогічного факультету Рівненського педагогічного інституту, 1995–2002 рр. — проректор з наукової роботи КНУКіМ, 2002–2003 рр. — начальник відділу навчальних закладів Міністерства культури і мистецтв України, 2003–2004 рр. — проректор з наукової роботи КНУКіМ, з 2004 р. — завкафедри мистецтвознавства та експертної діяльності ДАКККіМ.

Серед вихованців — 11 кандидатів наук із питань музичної педагогіки, теорії та історії культури.

Автор 4-х поетичних збірок.